

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

N. 4412/2016 (Α' 147)

**"Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών & Υπηρεσιών
(προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ)",
όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει**

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
27η Εκπαιδευτική Σειρά, Απρίλιος 2021

Σύντομη περιγραφή μαθήματος

- Παρουσίαση της πολιτικής και της σημασίας της στρατηγικής των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και εν γένει του θεσμικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, μελετών και έργων, όπως αναθεωρήθηκε και κωδικοποιήθηκε με το ν. 4412/2016 (Α' 147)

Σύντομη περιγραφή μαθήματος

- Με το νέο πλαίσιο ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη οι Οδηγίες 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Ενοποιήθηκαν για όλα τα είδη των συμβάσεων οι κανόνες ανάθεσης με διαδικασίες χρήσης ηλεκτρονικών μέσων αλλά και νέων τεχνικών ανάθεσης
- Η εθνική νομοθεσία τροποποιήθηκε πολλές φορές έκτοτε, ενώ σημαντική τροποποίηση αυτής αποτέλεσαν οι πρόσφατες διατάξεις του 4782/2021 (Α' 36/09.03.2021)

Σύντομη περιγραφή μαθήματος

- Κατανόηση σημασίας ένταξης του πεδίου των δημοσίων συμβάσεων στην εθνική και ευρωπαϊκή πολιτική, στις γενικές αρχές και βασικούς κανόνες που διέπουν το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο, στις αρχές καλής διακυβέρνησης που πλαισιώνουν τη διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων, την πρακτική εφαρμογή των κανόνων στις διαγωνιστικές διαδικασίες (μέσω παραδειγμάτων από νομολογία ΔΕΕ, εθνικών διοικητικών δικαστηρίων, αποφάσεων ΑΕΠΠ), τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων διαχείρισης και ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ, ΚΗΜΔΗΣ, e-Certis, IMI, e-Marketplace)

Στόχευση μαθήματος

- Εξοικείωση με την έννοια και τη σημασία των δημοσίων συμβάσεων, ως μέσο άσκησης της δημόσιας πολιτικής ενός κράτους, καθώς και συνολικά της Ευρωπαϊκής πολιτικής
- Βελτίωση διοικητικής ικανότητας αναθετουσών αρχών και διοικητικών ελεγκτικών οργάνων στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, μέσω της κατάρτισης των στελεχών στην ΕΣΔΔΑ
- Αξιοποίηση των στελεχών στον νευραλγικό τομέα των δημοσίων συμβάσεων, που σήμερα αντιστοιχεί στο 10% του ΑΕΠ και ήδη τον διαχειρίζονται άνω των 6000 φορέων του δημοσίου τομέα που αποτελούν αναθέτουσες αρχές, παρέχοντας υψηλό επαγγελματισμό και τεχνογνωσία με εγγυήσεις ακεραιότητας και διαφάνειας, διαμορφώνοντας παράλληλα συνθήκες υψηλής επαγγελματικής σταδιοδρομίας στο δημόσιο τομέα

Ειδικοί στόχοι μαθήματος

- Γνώση της σημασίας της στρατηγικής των δημοσίων συμβάσεων, της πολιτικής διαχείρισης του εν λόγω πεδίου, όπως και των σημαντικών κανόνων του θεσμικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων στα καίρια σημεία του κύκλου της σύμβασης, από την προετοιμασία της αναθέτουσας αρχής για την διενέργεια διαγωνισμού μέχρι την σύναψη της σύμβασης με τον οικονομικό φορέα/ανάδοχο
- Σημαντική η ένταξη του πεδίου των δημοσίων συμβάσεων στους στόχους της καλής διακυβέρνησης

Ειδικοί στόχοι μαθήματος

- **Ανάπτυξη ικανότητας για αποτελεσματικό σχεδιασμό, σύναψη μιας δημόσιας σύμβασης αλλά και ορθολογική αντιμετώπιση κρίσιμων ζητημάτων που προκύπτουν κατά την διαδικασία ανάθεσης μιας σύμβασης**
- **Ενίσχυση και διασφάλιση τήρησης του ενωσιακού και εθνικού δικαίου δημοσίων συμβάσεων στο τομέα των δημοσίων συμβάσεων, ενίσχυση του ανταγωνισμού, ορθολογική διαχείριση δημοσίων πόρων**

Διοικητική σύμβαση – Ιδιωτική σύμβαση- Δημόσια σύμβαση

- Εξοικείωση με τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά της διοικητικής σύμβασης, τη διαδικασία που κατατείνει στη σύναψη διοικητικής σύμβασης και τη διοικητική δραστηριότητα που αναπτύσσεται μετά τη σύναψη της διοικητικής σύμβασης και σχετίζεται με την εκτέλεσή της
- Διάκριση / διαφοροποίηση των δημοσίων συμβάσεων από τις διοικητικές συμβάσεις και από τις ιδιωτικές συμβάσεις

Διοικητική σύμβαση - Ιδιωτική σύμβαση

➤ **Η σύμβαση είναι διοικητική, όταν πληρούνται, σωρευτικά, οι εξής προϋποθέσεις:**

α) ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου,

β) με την σύναψη της συμβάσεως επιδιώκεται η εξυπηρέτηση σκοπού, τον οποίο ο νόμος έχει αναγάγει σε σκοπό δημοσίου συμφέροντος,

γ) ο συμβατικός δεσμός διέπεται από εξαιρετικές ρήτρες, όρους δηλαδή που αποκλίνουν από το κοινό δίκαιο και οι οποίοι εξασφαλίζουν στο Δημόσιο ή το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου υπερέχουσα θέση, έναντι του αντισυμβαλλομένου

Διοικητική σύμβαση - Ιδιωτική σύμβαση

Η υπερέχουσα θέση του ενός των συμβαλλομένων μερών εκδηλώνεται με τη δυνατότητα άσκησης ελέγχου για την ορθή εκτέλεση των συμβάσεων και την επιβολή διοικητικών κυρώσεων με εκτελεστές διοικητικές πράξεις (Σ.τ.Ε. 974/2011)

Η δυνατότητα αυτή προβλέπεται:

- είτε στις διατάξεις που διέπουν την σύμβαση,
- είτε στους όρους της σχετικής διακήρυξης,
- είτε αυτής της ίδιας της σύμβασης (ΣτΕ. 1598/2001)

➤ **Συμβάσεις που δεν συγκεντρώνουν τα παραπάνω στοιχεία είναι ιδιωτικές και υπάγονται στη δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων – διεπόμενες από Α.Κ.**

Διοικητική σύμβαση

- ❑ Τα κριτήρια που χαρακτηρίζουν μία σύμβαση ως διοικητική έχουν διαμορφωθεί νομολογιακά κυρίως και είναι τα ακόλουθα:

ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ: Ένας εκ των αντισυμβαλλομένων πρέπει να είναι το Κράτος ή ένα ΝΠΔΔ. Τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου διφυούς χαρακτήρα, δηλαδή αυτά που λειτουργούν χάριν δημοσίου συμφέροντος και γι' αυτό υπάγονται σε ειδικό καθεστώς δημοσίου δικαίου, δεν μπορούν να συνάψουν διοικητική σύμβαση, αλλά μόνο σύμβαση ιδιωτικού δικαίου. Πρόκειται για άποψη στην οποία εμμένει η νομολογία.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ: Το συμβατικό περιεχόμενο της σύμβασης, βάσει των διατάξεων που τη διέπουν πρώτον πρέπει να αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση άμεσου σκοπού δημοσίου συμφέροντος ευθέως και δεύτερον να θεσπίζει υπέρ του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου προνόμια δημόσιας εξουσίας κι υπερέχουσας θέσης σε σχέση με τον αντισυμβαλλόμενο. Επομένως, η διοικητική σύμβαση δε συστήνει μία σχέση πλήρους ισότητας μεταξύ των αντισυμβαλλομένων.

Αυτά τα δύο στοιχεία πρέπει να ισχύουν σωρευτικά, ώστε μια σύμβαση να χαρακτηρίζεται ως διοικητική

Διοικητική σύμβαση - Δημόσια σύμβαση

- ❑ Οι δημόσιες συμβάσεις δεν είναι έννοιες ταυτόσημες με τις διοικητικές συμβάσεις του ελληνικού δικαίου
- ❑ Μια διοικητική σύμβαση μπορεί να είναι και δημόσια σύμβαση κατά το Ν. 4412/2016, ενώ η αντίστροφη σχέση δεν ισχύει πάντοτε (η δημόσια σύμβαση δεν είναι πάντα και διοικητική σύμβαση)
- ❑ Οι δημόσιες συμβάσεις του Ν. 4412/2016 μπορεί να είναι, με βάση το ελληνικό δίκαιο, είτε δημοσίου δικαίου είτε ιδιωτικού δικαίου (γιατί α.α. δημόσιας σύμβασης → μπορεί να είναι και ΝΠΙΔ)
- ❑ Ως προς το δικονομικό σκέλος, αν και ως έννοιες δεν είναι ταυτόσημες, και τα δύο είδη συμβάσεων δημιουργούν διοικητικές διαφορές κατά την ελληνική έννομη τάξη

Διοικητική σύμβαση - Δημόσια σύμβαση

- ❑ Η έννοια της δημόσιας σύμβασης, ως νομική έννοια, προέρχεται από το ενωσιακό δίκαιο
- ❑ Ο όρος «δημόσια σύμβαση» στην ελληνική γλώσσα έχει εξελιχθεί σταδιακά από την έννοια των **«συμβάσεων δημοσίων έργων και προμηθειών»** των αρχικών Οδηγιών → στον ορισμό των **«δημοσίων συμβάσεων»** με τις πρόσφατες οδηγίες (μετάφραση του αγγλικού όρου “public procurement”) και μέσω της νομοθετικής αναγνώρισης των διεθνών συμφωνιών του ΠΟΕ

Η δημόσια σύμβαση στο ενωσιακό δίκαιο

Έννοια:

Δημόσιες συμβάσεις είναι οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας που συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών (άρθρο 2 παρ. 1. περ. 5 του ν.4412/2016)

Βήματα Δημόσιας Σύμβασης

- Εντοπισμός αναγκών / προσδιορισμός αντικειμένου προς ανάθεση
- Ανάλυση της αγοράς
- Επιλογή της διαδικασίας
- Εκπόνηση προδιαγραφών
- Ποιοτικά κριτήρια / κριτήριο ανάθεσης
- Κατάρτιση εγγράφων της σύμβασης (διακήρυξης, ειδικών τευχών, κλπ)
- Δημοσίευση προκήρυξης / διακήρυξης
- Παροχή διευκρινίσεων

Βήματα Δημόσιας Σύμβασης

- Παραλαβή και αποσφράγιση
- Έλεγχος μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού
- Επιλογή των κατάλληλων προσφερόντων (κριτήρια επιλογής)
- Αξιολόγηση προσφορών (κριτήρια ανάθεσης)
- Ανάθεση και υπογραφή σύμβασης
- Διαχείριση και παρακολούθηση της εκτέλεσης
- Πληρωμή
- Τροποποίηση σύμβασης
- Ολοκλήρωση / καταγγελία της σύμβασης

Τυπικά Βήματα Διαδικασιών Ανάθεσης και Διαχείρισης Σύμβασης

Αξιολόγηση και ανάθεση

- Αξιολόγηση προσφορών
- Ενημέρωση Υποψηφίων-Προσφερόντων
- Έλεγχος νομιμότητας, όπου απαιτείται
- Κατακύρωση, Υπογραφή και Γνωστοποίηση Σύμβασης

Διαχείριση Σύμβασης

- Διαχείριση και Παρακολούθηση Σύμβασης
- Παραλαβή
- Πραγματοποίηση Πληρωμών
- Αντιμετώπιση αναγκών τροποποίησης, όπου χρειάζεται
- Λύση Σύμβασης

Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)

Ν. 4013/2011

Άρθρο 1: Σύσταση ΕΑΑΔΗΣΥ - Σκοπός

- Συνιστάται Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (στο εξής Αρχή), η οποία έχει σκοπό την ανάπτυξη και προαγωγή της εθνικής στρατηγικής, πολιτικής και δράσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, τη διασφάλιση της διαφάνειας, αποτελεσματικότητας, συνοχής και εναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων προς το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο, τη διαρκή βελτίωση του νομικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και τον έλεγχο της τήρησης του από τα δημόσια όργανα και τις αναθέτουσες αρχές
- Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλη ανεξάρτητη ή διοικητική αρχή.
- Η Αρχή υπόκειται στον έλεγχο της Βουλής των Ελλήνων σύμφωνα με το άρθρο 138^Α του Κανονισμού της Βουλής

Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)

➤ Άρθρο 2: Αρμοδιότητες εποπτικές, συντονιστικές, γνωμοδοτικές, ελεγκτικές, παρακολούθησης, κ.α.

- ❑ Ιστοσελίδα ΕΑΑΔΗΣΥ: www.eaadhsy.gr
- ❑ Ιστοσελίδα Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων: <https://ppp.eaadhsy.gr>
- ❑ ECertis: <https://ec.europa.eu/tools/ecertis/search>

Εισαγωγή – Διαχρονική Εξέλιξη

Πρώτες Οδηγίες για δημόσιες συμβάσεις

- ❑ **92/50/ΕΟΚ** για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών
- ❑ **93/36/ΕΟΚ** περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και
- ❑ **93/37/ΕΟΚ** για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων

Εισαγωγή –Διαχρονική Εξέλιξη

➤ 2004 :

Αντικατάσταση των προγενέστερων τριών επιμέρους Οδηγιών ανά είδος σύμβασης, από μία ενιαία οδηγία περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών και ειδικότερα:

- ❖ **Οδηγία 2004/18/ΕΚ →** κλασικός τομέας
- ❖ **Οδηγία 2004/17/ΕΚ →** εξαιρούμενοι τομείς -
υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (ενέργεια, ύδωρ, λιμένες, ταχυδρομικές υπηρεσίες, μεταφορές)

Εισαγωγή –Διαχρονική Εξέλιξη

- ❖ **2014:** ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ 2020
- Διαδραματίζουν βασικό ρόλο για τους νέους στρατηγικούς στόχους της Ε.Ε.
- Έχουν τεράστια οικονομική σημασία

«Αγορακεντρικό εργαλείο»

- για επίτευξη έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης
- για διασφάλιση της πλέον αποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων

Εισαγωγή – Διαχρονική Εξέλιξη

2011-2014:

**ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ

- ☐ 2011: Πράξη για την Ενιαία Αγορά (Single Market Act)
- ☐ Στρατηγική ΕΥΡΩΠΗ 2020 (1 από τις 12 δράσεις προτεραιότητας)

(πρβλ. διαφάνειες 7 έως 21 της 2^{ης} θεματικής ενότητας από το εκπαιδευτικό υλικό στην eclass.esdda)

Νέες Οδηγίες για Δημόσιες Συμβάσεις

Στο πλαίσιο αυτό υιοθετήθηκαν στις αρχές του 2014 και τέθηκαν σε ισχύ στις 17-4-2014 οι τρεις νέες Οδηγίες:

- ❑ **Οδηγία 2014/24/ΕΕ** για τις δημόσιες συμβάσεις (κλασσικός τομέας) προς αντικατάσταση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ
- ❑ **Οδηγία 2014/25/ΕΕ** για τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (εξαιρούμενοι τομείς), προς αντικατάσταση της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ
- ❑ **Οδηγία 2014/23/ΕΕ** για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών
(για πρώτη φορά χωριστή Οδηγία για παραχωρήσεις)

Ενσωμάτωση Οδηγιών στο Εθνικό Δίκαιο

- Εθνική Επιλογή → Ενσωμάτωση των Οδηγιών με δύο τυπικούς νόμους:
 - **4412/2016** (Α' 147/8-8-2016): ενσωματώνει τις διατάξεις των Οδηγιών **2014/24/ΕΕ** & **2014/25/ΕΕ** (Βιβλία I & II, αντίστοιχα)
 - **4413/2016** (Α' 148/8-8-2016): ενσωματώνει τις διατάξεις της Οδηγίας **2014/23/ΕΕ** για τις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και έργων
- Έναρξη ισχύος → 8-8-2016 (δημοσίευση στο ΦΕΚ),** εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις
Πρβλ. Άρθρο 379 του ν. 4412/2016 («Έναρξη ισχύος»)

Οι δημόσιες συμβάσεις ως τμήμα της εθνικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς πολιτικής

- ❑ Recommendation of the Council on Public Procurement, OECD, Directorate for Public Governance and Territorial Development, 24-10-2015
- ❑ Δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις, Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Οκτωβρίου 2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI)), Έγγραφο P8_TA(2018)0378 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2014-2019
- ❑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ «ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2016-2020, Μάρτιος 2016
- ❑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ «ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2025», Ιανουάριος 2021

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 4 έτη αφότου ολοκληρώθηκε η εκτεταμένη αναθεώρηση του ενωσιακού νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις:

Νομοθετικό πλαίσιο και εφαρμογή:

- ▶ εκφράζει τη βαθιά του απογοήτευση για τον ρυθμό με τον οποίον πολλά κράτη μέλη έχουν μεταφέρει τις Οδηγίες του 2014 στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, και για τις πολλές καθυστερήσεις, και αποδοκιμάζει το γεγονός ότι η Επιτροπή χρειάστηκε να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει σε βάρος ορισμένων κρατών μελών

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ εκφράζει ανησυχία για τον επόμενο γύρο προθεσμιών που προβλέπουν οι Οδηγίες όσον αφορά τις ηλεκτρονικές συμβάσεις και τη μετάβαση των κρατών μελών στην πλήρη εφαρμογή των ηλεκτρονικών συμβάσεων, περιλαμβανομένης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης
- ▶ καλεί την Επιτροπή να ολοκληρώσει άμεσα τις κατευθυντήριες γραμμές για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων στον τομέα της καινοτομίας και τον Οδηγό για τις κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

Στρατηγικές και συντονισμένες συμβάσεις:

- ▶ επισημαίνει ότι η ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία επιτρέπει, περισσότερο από ποτέ, να χρησιμοποιούνται οι δημόσιες συμβάσεις ως στρατηγικό μέσο για την προώθηση των στόχων πολιτικής της ΕΕ, και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να τις αξιοποιούν όσο το δυνατόν περισσότερο. Οι δημόσιες συμβάσεις αποτελούν επίσης σημαντικό εργαλείο σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς συμπληρώνουν τις τοπικές και περιφερειακές στρατηγικές.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ ζητεί να γίνει εκτεταμένη χρήση καινοτόμων συμβάσεων, ούτως ώστε να επιτευχθεί έξυπνη, πράσινη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική μεγέθυνση και να ενισχυθεί η κυκλική οικονομία. Υπογραμμίζει τη σημασία της κυκλικής οικονομίας και, στο πλαίσιο αυτό, τις νέες δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις όσον αφορά επαναχρησιμοποιούμενα, επισκευασμένα, ανακατασκευασμένα, ανακαινισμένα προϊόντα και συναφείς υπηρεσίες, καθώς και άλλα βιώσιμα και αποδοτικά ως προς τη χρήση των πόρων προϊόντα και λύσεις.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ καλεί τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τις δημόσιες συμβάσεις με στρατηγικό τρόπο, ούτως ώστε να προωθούν την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική μεγέθυνση, μεταξύ άλλων για τις ΜΜΕ και τις επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας. Αυτό απαιτεί από τα κράτη μέλη να προβάλλουν συστηματικά τέτοιου είδους πολιτικές στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο και να στηρίζουν, για τον σκοπό αυτόν, τους φορείς ανάθεσης και τους επαγγελματίες της δημόσιας διοίκησης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ τονίζει τη σημασία να μην είναι υπερβολικά επαχθείς οι όροι υποβολής προσφορών, ούτως ώστε να παραμένει δυνατή η πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις για όλες τις εταιρείες, περιλαμβανομένων των ΜΜΕ.
- ▶ επικροτεί το παράδειγμα της υιοθέτησης εθνικών στρατηγικών για τις δημόσιες συμβάσεις, και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να το ακολουθήσουν ως μέσο εκσυγχρονισμού και εξορθολογισμού των συστημάτων τους όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ επικροτεί το γεγονός ότι πολλά κράτη μέλη έχουν μεριμνήσει ώστε να χρησιμοποιούνται κριτήρια ποιότητας (περιλαμβανομένης της καλύτερης αναλογίας τιμής-ποιότητας), και ενθαρρύνει τη συστηματική εφαρμογή τους. Προτρέπει τις αναθέτουσες αρχές να εφαρμόζουν κριτήρια πέρα από τη χαμηλότερη τιμή ή την οικονομική αποτελεσματικότητα, και να λαμβάνουν υπόψη ποιοτικές, περιβαλλοντικές ή/και κοινωνικές πτυχές. Εκφράζει τις ανησυχίες του για την υπερβολική χρήση της χαμηλότερης τιμής ως κύριου κριτηρίου ανάθεσης.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι πρακτικές όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις εναρμονίζονται με τη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες· καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τη διαβούλευση με τα άτομα με αναπηρίες και με τις οργανώσεις που τα εκπροσωπούν στο πλαίσιο αυτό.
- ▶ ζητεί να εγκριθεί ευρωπαϊκός κώδικας δεοντολογίας όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις για τους διάφορους φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ τονίζει ότι είναι σημαντικό να συνυπολογίζουν οι αναθέτουσες αρχές τον πλήρη κύκλο ζωής των προϊόντων, καθώς και τον αντίκτυπό τους στο περιβάλλον, όταν λαμβάνουν αποφάσεις για τις δημόσιες συμβάσεις, εφόσον ενδείκνυται, και καλεί την Επιτροπή να συνδράμει στην ανάπτυξη μεθοδολογιών για την εφαρμογή της έννοιας της «κοστολόγησης του κύκλου ζωής»

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ επισημαίνει ότι οι καινοτόμες, κοινωνικές και περιβαλλοντικές παράμετροι αποτελούν θεμιτά και βασικά κριτήρια ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων, αλλά και ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν επίσης να επιδιώκουν πράσινους, καινοτόμους ή κοινωνικούς στόχους μέσω καλά μελετημένων προδιαγραφών και επιτρέποντας την υποβολή εναλλακτικών προσφορών κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις, υπό την προϋπόθεση ότι τα χαρακτηριστικά αυτά συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους στόχους της.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ υπενθυμίζει ότι το ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις υποχρεώνει τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι συμμορφώνονται πλήρως με τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικής και εργατικής νομοθεσίας που ισχύουν εκεί όπου εκτελούνται τα έργα, παρέχονται οι υπηρεσίες, ή παράγονται ή παρέχονται τα προϊόντα, καθώς και με τις συλλογικές συμβάσεις που έχουν συναφθεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ αναγνωρίζει ότι η ποιοτική αξιολόγηση των προσφορών απαιτεί εξειδικευμένους φορείς ανάθεσης, και καλεί την Επιτροπή να συνδράμει τα κράτη μέλη στη διάδοση των μεθοδολογιών και πρακτικών αξιολόγησης, ιδιαίτερα με τη διοργάνωση εργαστηρίων και προγραμμάτων κατάρτισης. Υπογραμμίζει ότι η εν λόγω συνδρομή θα πρέπει να είναι διαθέσιμη σε όλα τα διοικητικά επίπεδα που αναθέτουν συμβάσεις.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ τονίζει ότι οι κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις πρέπει να συνυπολογίζουν τις αλυσίδες εφοδιασμού και τους κινδύνους που συνδέονται με τη σύγχρονη δουλεία, το κοινωνικό ντάμπινγκ και τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επισημαίνει ότι πρέπει να καταβάλλονται προσπάθειες ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που αποκτώνται μέσω δημόσιων συμβάσεων δεν παράγονται κατά τρόπο που παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ επικροτεί τις προσπάθειες αρκετών κρατών μελών να ορίσουν αρχές αρμόδιες για το συντονισμό των συμβάσεων, και αναγνωρίζει ότι αυτό συμβάλλει στη σύναψη στρατηγικών και αποδοτικών συμβάσεων
- ▶ ζητεί να αξιοποιήσουν περισσότερα κράτη μέλη τα πλεονεκτήματα των κεντρικών προμηθειών και της συγκέντρωσης των δημόσιων προμηθειών, και επισημαίνει ότι οι κεντρικές αρχές προμηθειών θα μπορούσαν και θα πρέπει να επιταχύνουν τη διάδοση της εμπειρογνωσίας, των βέλτιστων πρακτικών και της καινοτομίας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ τονίζει ότι, προκειμένου ειδικά να προωθηθεί η καινοτομία, είναι σημαντικό να έχουν οι αναθέτουσες αρχές επαφή με την αγορά και να αξιοποιούν επαρκώς τη φάση προ της ανάθεσης ως προετοιμασία για τα επόμενα βήματα. Κρίνει ότι είναι επίσης σημαντική η φάση προ της ανάθεσης για να υποστηριχθεί η συμμετοχή των ΜΜΕ.
- ▶ θεωρεί ότι μια νέα διαδικασία σύμπραξης θα συμβάλει στην προώθηση της καινοτομίας, και προτρέπει τις αναθέτουσες αρχές να συνεργάζονται με την αγορά, προκειμένου να αναπτύσσονται καινοτόμες τεχνολογίες, προϊόντα, έργα ή υπηρεσίες που δεν υφίστανται ακόμα.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

Ψηφιοποίηση και ορθή διαχείριση των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων:

- ▶ εκφράζει τη λύπη του για την αργή εφαρμογή των ψηφιακών τεχνολογιών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων στην Ένωση, και καλεί τα κράτη μέλη να επιδιώξουν την ταχεία ψηφιοποίηση των διαδικασιών και την εισαγωγή ηλεκτρονικών διαδικασιών σε όλα τα κύρια στάδια, δηλαδή κατά την προκήρυξη, την πρόσβαση στις προσφορές και την υποβολή για αξιολόγηση, την ανάθεση της σύμβασης, την παραγγελία, την τιμολόγηση και την πληρωμή.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

Ενιαία αγορά και βελτιωμένη πρόσβαση στις συμβάσεις:

- ▶ τονίζει ότι η ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών είναι ζωτικής σημασίας στις δημόσιες συμβάσεις, και επισημαίνει με απογοήτευση ότι τα τελευταία έτη έχει μειωθεί η ένταση του ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις στην Ένωση. Καλεί επιτακτικά τα κράτη μέλη όπου σημειώνεται υψηλό ποσοστό διαγωνισμών με έναν μόνο υποψήφιο να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ καλεί επιτακτικά τα κράτη μέλη να αυξήσουν τις κοινές διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων, περιλαμβανομένων των διασυνοριακών, επωφελούμενα της διευκόλυνσης που προβλέπουν οι αναθεωρημένοι ενωσιακοί κανόνες
- ▶ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα στα προϊόντα και στις υπηρεσίες που αγοράζονται και να αποφεύγεται η εξάρτηση από έναν προμηθευτή, και καλεί την Επιτροπή να προτείνει μέτρα στον τομέα αυτόν

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

- ▶ καλεί τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε διαγωνισμούς, για παράδειγμα με την υποχρεωτική υποδιαίρεση της σύμβασης σε παρτίδες, όταν αυτό είναι δυνατό, ή με την οριοθέτηση του κύκλου εργασιών που απαιτείται για τη συμμετοχή σε διαδικασία υποβολής προσφοράς. Υπογραμμίζει ότι με την υποδιαίρεση των δημόσιων συμβάσεων προμήθειας σε παρτίδες ενισχύεται ο ανταγωνισμός στην αγορά και παράλληλα αποφεύγεται ο κίνδυνος της εξάρτησης από έναν και μόνο προμηθευτή.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

Διεθνείς δημόσιες συμβάσεις:

- ▶ ζητεί να ληφθούν ενωσιακά μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης των προμηθευτών από την ΕΕ σε αγορές δημόσιων συμβάσεων τρίτων χωρών, καθώς η ενωσιακή αγορά δημόσιων συμβάσεων είναι μία από τις πιο ανοιχτές στον κόσμο
- ▶ υπογραμμίζει ότι κάθε στρατηγική για το άνοιγμα των αγορών δημόσιων συμβάσεων τρίτων χωρών πρέπει να αντιμετωπίζει με συγκεκριμένο τρόπο τα εμπόδια και τις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 04.10.2018 σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις (2017/2278(INI))

Επαγγελματοποίηση δημοσίων συμβάσεων:

- ▶ επικροτεί τις συστάσεις της Επιτροπής για την επαγγελματοποίηση και καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στην κατάρτιση εθνικών σχεδίων. Συνιστά να διαφοροποιούνται τα είδη προμήθειας στο πλαίσιο κάθε σχεδίου, ιδιαίτερα επειδή η πρόσβαση των ΜΜΕ στις συμβάσεις στον τομέα των υπηρεσιών και των ψηφιακών υποδομών ενδέχεται να διευκολύνεται με διαφορετικό τρόπο από ό,τι η πρόσβαση σε μεγάλες συμβάσεις προμηθειών στον τομέα των υποδομών.

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2016-2020)

- ▶ Σκοπός της σύστασης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, συμφώνως με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ιδρυτικού της νόμου (ν. 4013/2011), αποτελεί η ανάπτυξη και προαγωγή της εθνικής στρατηγικής, πολιτικής και δράσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.
- ▶ Το 2016 η Αρχή παρέδωσε στην Ελληνική Κυβέρνηση Πρόταση Εθνικής Στρατηγικής Δημοσίων Συμβάσεων, συνοδευόμενη από αναλυτικό Σχέδιο Δράσης πενταετούς διάρκειας (2016-2020).

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2016-2020)

Η πρόταση καταρτίστηκε με πρωτοβουλία και συντονισμό της Αρχής, αλλά και με την υποστήριξη και τη συνεργασία των εμπλεκόμενων Υπουργείων της Ελληνικής Κυβέρνησης και της αρμόδιας Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), και υιοθετήθηκε από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π.) τον Ιανουάριο του 2017 (Απόφαση 50Γ/20.01.2017 - ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ).

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2016-2020)

- Η Εθνική Στρατηγική 2016-2020 αποτέλεσε την πρώτη στρατηγική του τομέα με στόχο τη δημιουργία ενός σύγχρονου, ολοκληρωμένου, απλοποιημένου, ευέλικτου και δίκαιου συστήματος δημοσίων συμβάσεων.
- Οι στρατηγικές κατευθύνσεις της και οι επιμέρους στόχοι αναλύονται στο διάγραμμα που ακολουθεί:

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2016-2020)

Όραμα

Ένα ολοκληρωμένο, σύγχρονο, ευέλικτο, δίκαιο και αποτελεσματικό σύστημα δημοσίων συμβάσεων που εγγυάται την παροχή έργων, υπηρεσιών και προμήθεια αγαθών στην βέλτιστη σχέση ποιότητας και τιμής και συμβάλλει:

- στην βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος
- στην αύξηση του βιοτικού επιπέδου του πολίτη

Α.
Αποτελεσματική εφαρμογή κανόνων δικαίου - Απλοποίηση θεσμικού πλαισίου

A.1 - Ολοκλήρωση νομοθετικής μεταρρύθμισης - Υιοθέτηση κανόνων ενωσιακού δικαίου (ενσωμάτωση νέων οδηγιών)

A.2 - Εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος παροχής έννομης προστασίας

Β.
Εκσυγχρονισμός της λειτουργίας του συστήματος δημοσίων συμβάσεων

B.1 - Ανάπτυξη νέων τεχνικών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων

B.2 - Ανάπτυξη εργαλείων ΤΠΕ για τη διαχείριση δημοσίων συμβάσεων

Γ.
Υποστήριξη πολιτικών "Ευρώπη 2020" - Ενίσχυση του ανταγωνισμού και οικονομική σύγκλιση

Γ.1 - Ξευπνη ανάπτυξη - Προώθηση της καινοτομίας μέσω των δημοσίων συμβάσεων

Γ.2 - Διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη - "Πράσινες" συμβάσεις

Γ.3 - Διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη - Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Γ.4 - Οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς - Κοινωνική ενσωμάτωση και συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς

Δ.
Ανάπτυξη αρχών καλής διακυβέρνησης

Δ.1 - Ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής

Δ.2 - Ορθή διαχείριση συστήματος δημοσίων συμβάσεων

Δ.3 - Ακεραιότητα κατά τον προγραμματισμό, την ανάθεση και την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

Η πρόταση για τη νέα Εθνική Στρατηγική εκπονήθηκε λαμβάνοντας υπόψη:

- ▶ το όραμα και τις προτεραιότητες της Στρατηγικής 2016-2020
- ▶ τις μεταρρυθμίσεις του τομέα των δημοσίων συμβάσεων, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο κατά την εν λόγω χρονική περίοδο
- ▶ την ευρωπαϊκή στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις αλλά και τη σύγκλισή της με την εθνική στρατηγική 2016-2020

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

- ▶ τις εξελίξεις του τομέα, όπως αυτές αποτυπώνονται μέσα από στρατηγικά κείμενα και πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο
- ▶ το όραμα και το σχεδιασμό αναφορικά με την εξέλιξη των σημαντικών ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της Αρχής

Η νέα πρόταση έχει κατατεθεί στην Κυβέρνηση από τις αρχές του 2021 και αναμένεται η έγκρισή της.

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

Η εκπόνηση του σχεδίου Εθνικής Στρατηγικής ανατέθηκε σε ειδική ομάδα εργασίας που συστήθηκε με Απόφαση του Προέδρου της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και εστίασε στα ακόλουθα αντικείμενα:

- ▶ στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στο τομέα των δημοσίων συμβάσεων με συλλογή όλου του απαραίτητου υλικού τεκμηρίωσης
- ▶ στην καταγραφή των αξόνων μεταρρύθμισης στους άλλους τομείς εθνικών πολιτικών που επηρεάζουν τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

- ▶ στον προσδιορισμό των στόχων και των τομέων προτεραιότητας στους οποίους απαιτούνται παρεμβάσεις, ώστε να διευκολύνεται η επίτευξη των καθορισθέντων στόχων
- ▶ στην εκπόνηση ενός πρώτου του Σχεδίου Εθνικής Στρατηγικής, το οποίο ετέθη σε δημόσια διαβούλευση
- ▶ στην ενσωμάτωση των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

- ▶ στον ακριβή προσδιορισμό των δράσεων ανά τομέα προτεραιότητας, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και τον φορέα που αναλαμβάνει την υλοποίηση κάθε δράσης
- ▶ στην ανάπτυξη σχεδίου παρακολούθησης και εφαρμογής του προτεινόμενου στρατηγικού σχεδίου

Για την ολοκλήρωση του σχεδίου Στρατηγικής, η ομάδα εργασίας χρησιμοποίησε στοιχεία και μελέτες εθνικών και διεθνών οργανισμών, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.)

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

Πρόκειται για μια εκ βάθρων μεταρρύθμιση του συστήματος, με δράσεις που έχουν ως άξονα τις ακόλουθες τέσσερις στρατηγικές κατευθύνσεις:

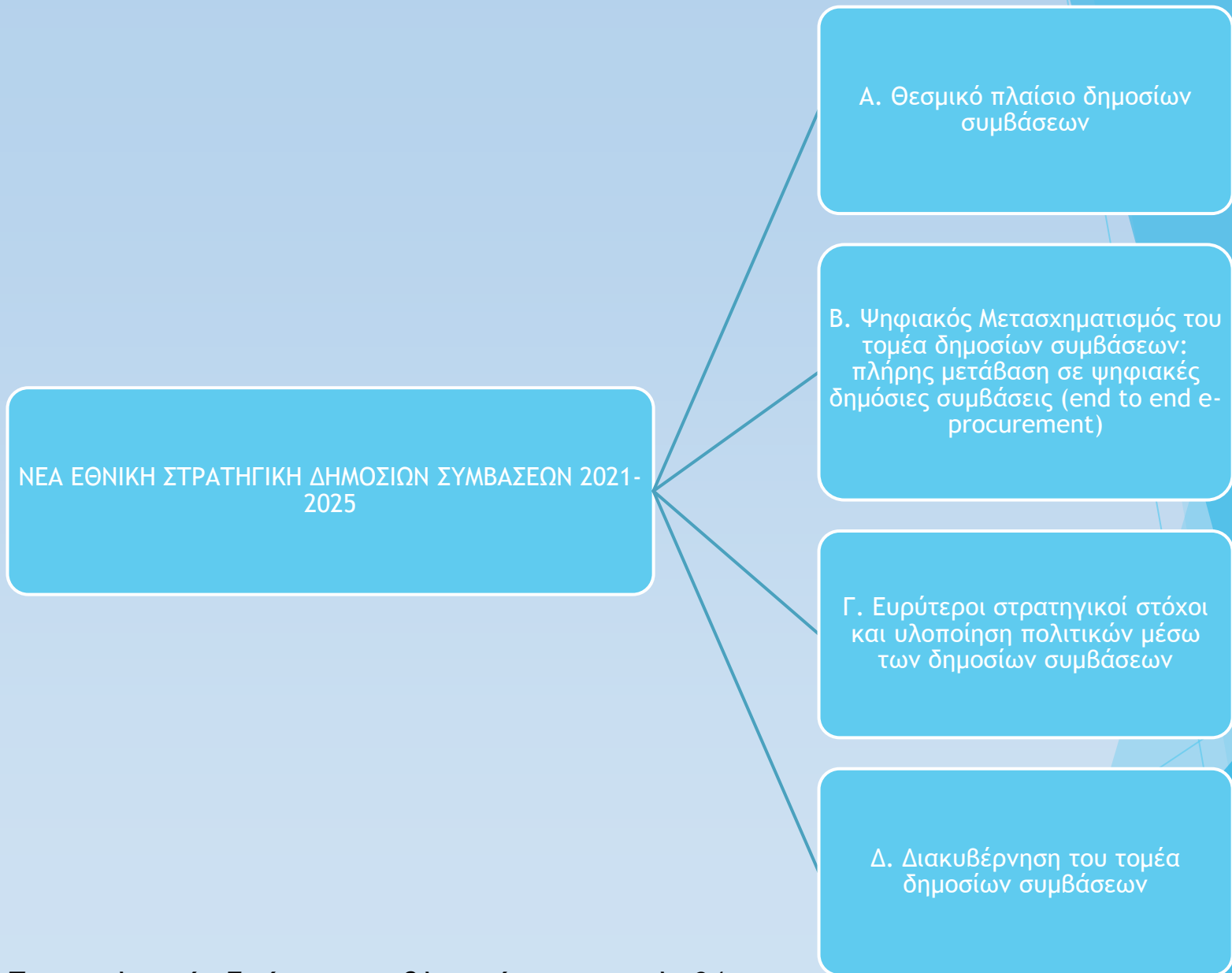
- α) την αναμόρφωση και απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου,
- β) τη μεταρρύθμιση της διοίκησης και της οργανωτικής δομής του συστήματος,
- γ) την εφαρμογή των αρχών της καλής διακυβέρνησης, καθώς και την ενίσχυση του συντονισμού της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών, και γενικότερα

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

δ) την αξιοποίηση των δημοσίων συμβάσεων για την επιδίωξη γενικότερων στόχων, όπως η ανάκαμψη της οικονομίας, η απασχόληση, το περιβάλλον, η καινοτομία, κ.λ.π.

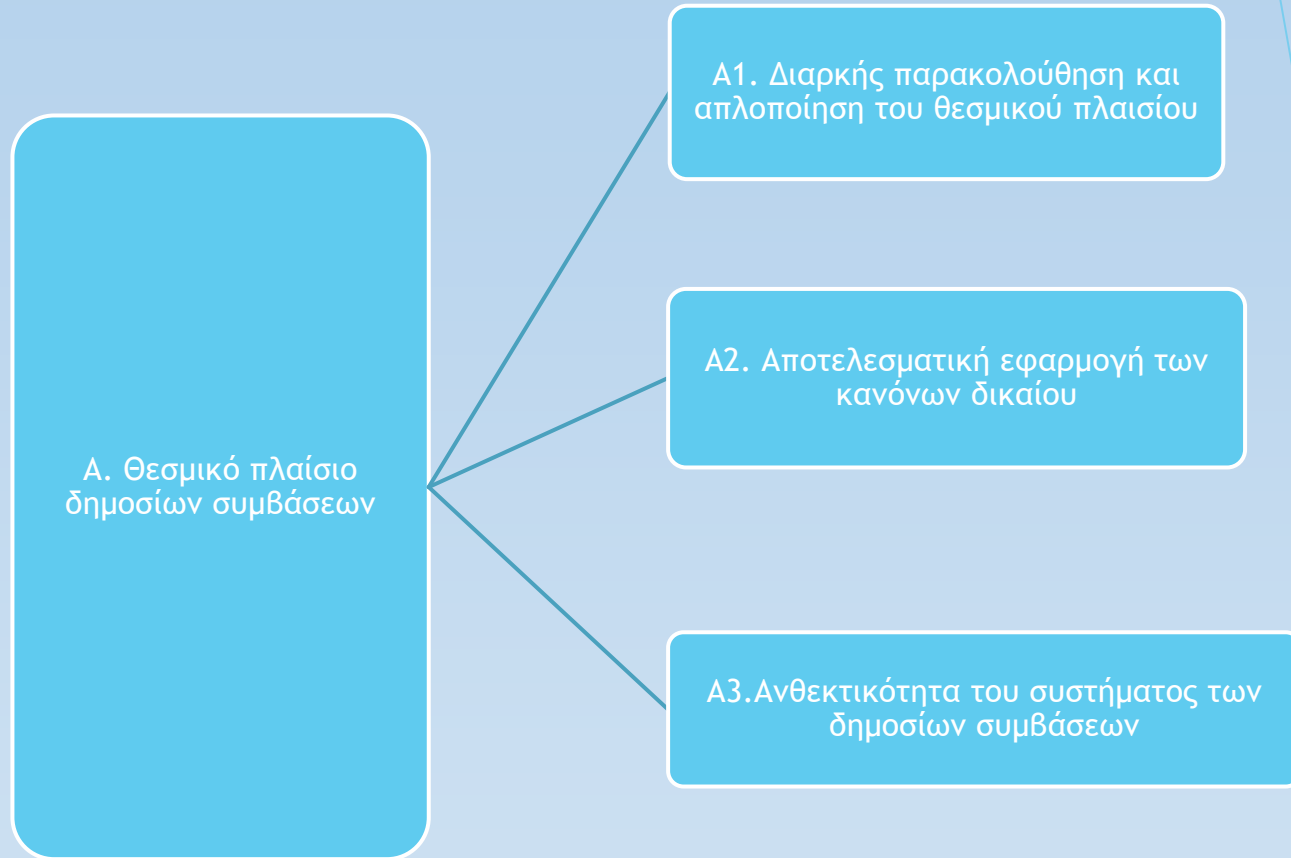
Οι τέσσερις (4) ως άνω στρατηγικές κατευθύνσεις αναλύονται σε επιμέρους στόχους και δέσμες δράσης, όπως αποτυπώνονται στα ακόλουθα σχήματα:

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

Για αναλυτικές δράσεις, πρβλ. σχήμα στη σελ. 61 της Πρότασης Εθνικής Στρατηγικής 2021-2025

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

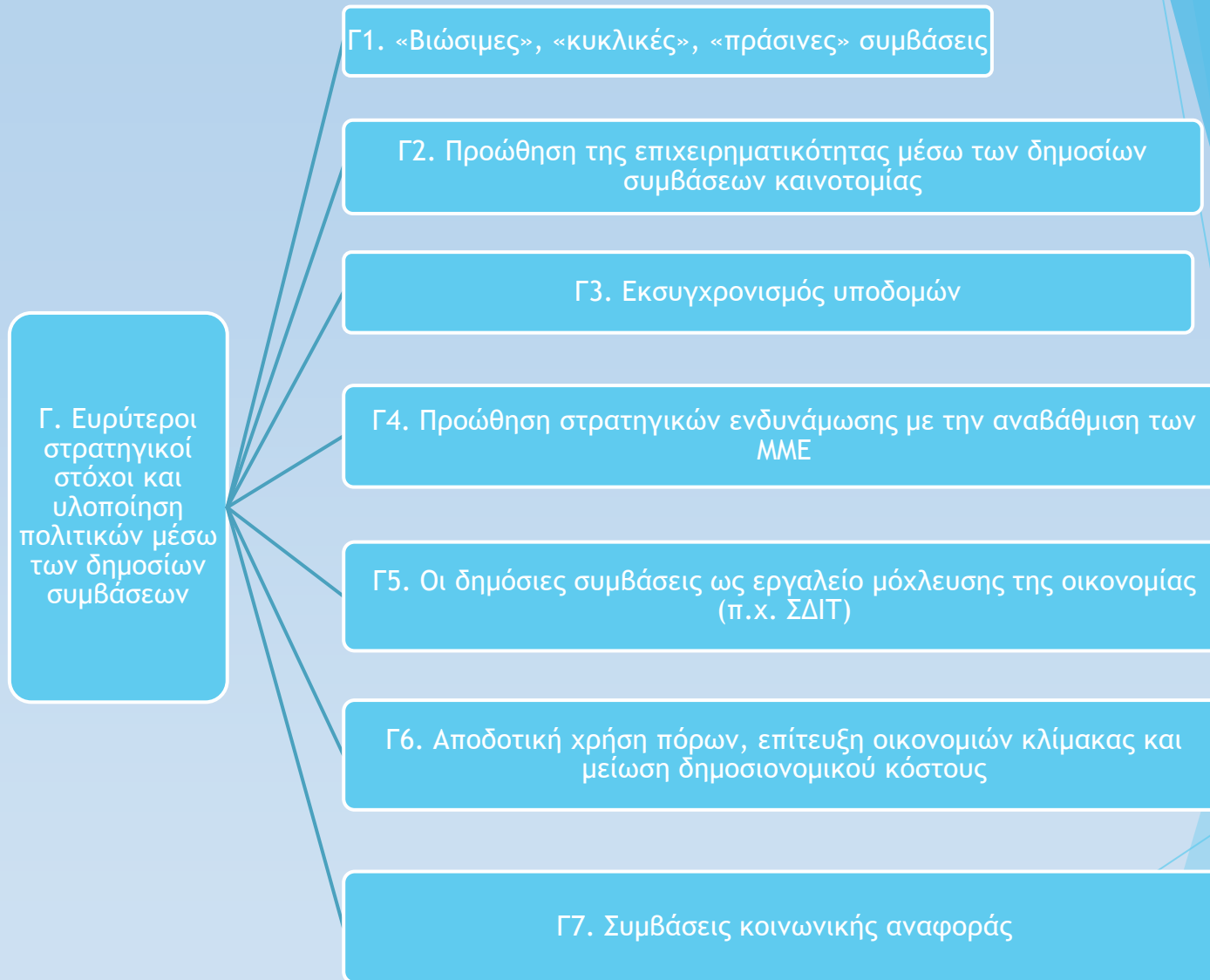
Β. Ψηφιακός
Μετασχηματισμός του
τομέα δημοσίων
συμβάσεων: πλήρης
μετάβαση σε ψηφιακές
δημόσιες συμβάσεις (end
to end e-procurement)

B1. Αξιολόγηση και ανασχεδιασμός
πληροφοριακών συστημάτων
δημοσίων συμβάσεων με έμφαση
στην ολοκλήρωση των ηλεκτρονικών
διαδικασιών και την εφαρμογή της
αρχής «μόνο άπαξ»

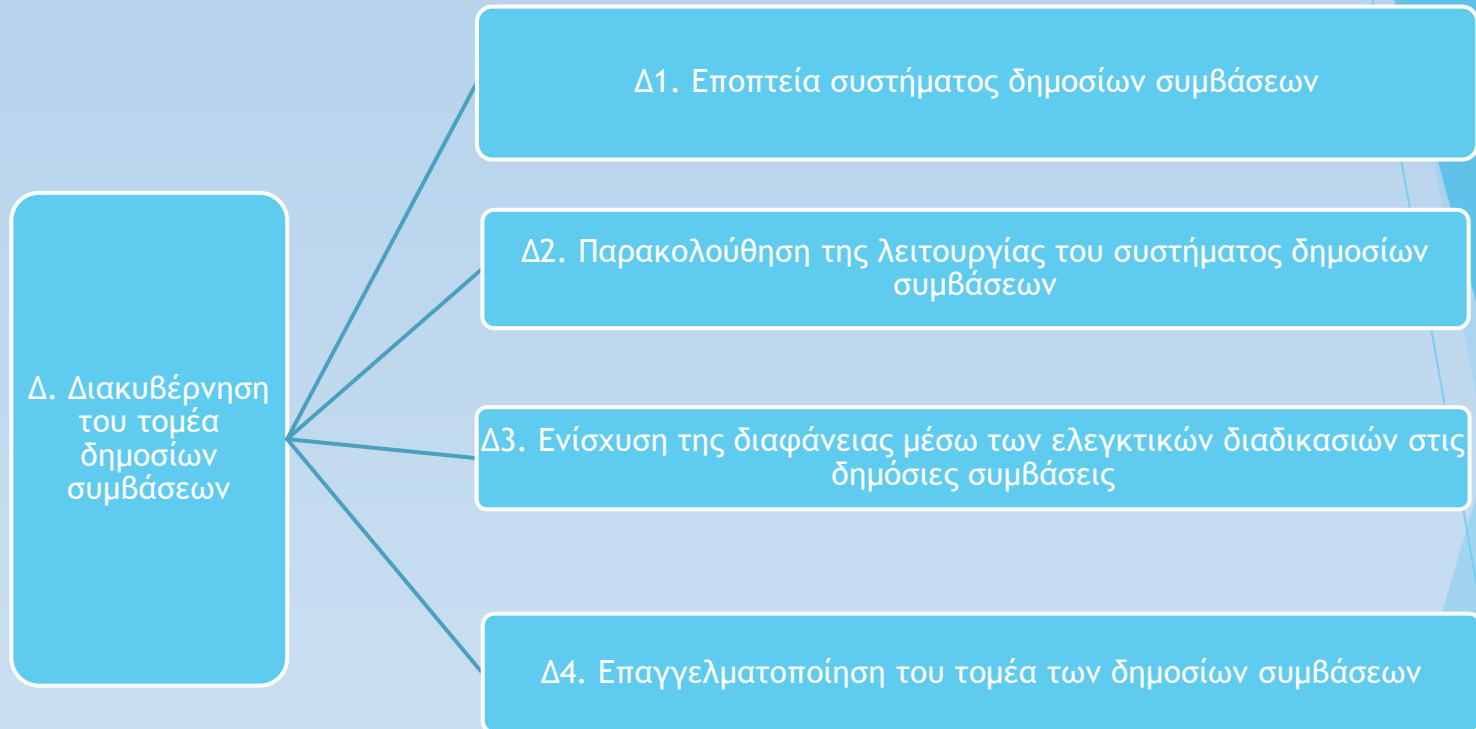
B2. Συγκέντρωση, διαχείριση και
ανάλυση αξιόπιστων δεδομένων
ψηφιακών δημοσίων συμβάσεων (data
analytics)

B3. Συνέργειες δημοσίου και ιδιωτικού
τομέα στις ψηφιακές δημόσιες συμβάσεις

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις (2021-2025)

Ειδικότερα, διαμορφώθηκε η ακόλουθη ιεραρχική δομή τριών διακριτών επιπέδων:

Α΄ επίπεδο: Στρατηγικές κατευθύνσεις

Β΄ επίπεδο: Στρατηγικοί στόχοι

Γ΄ επίπεδο: Δέσμες δράσεων

Περαιτέρω οι δέσμες δράσεων, εξειδικεύτηκαν σε επιμέρους δράσεις και αποτυπώθηκαν στο επιχειρησιακό σχέδιο στο οποίο καταγράφονται οι αναγκαίες ενέργειες, για την υλοποίηση της στρατηγικής, οι φορείς υλοποίησης και οι πηγές χρηματοδότησης κάθε δράσης. Το εν λόγω σχέδιο δράσης θα παρακολουθείται, αξιολογείται και θα επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ Ν. 4412/2016
ΣΤΟΧΟΙ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ
ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΝΟΜΟΥ

Στόχοι Νόμου 4412/2016

A. ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΟΛΥΝΟΜΙΑΣ

Σε μία νομοθετική πράξη περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για:

- ✓ *Ενωσιακό και εθνικό δίκαιο*
- ✓ *Συμβάσεις έργων & προμηθειών & υπηρεσιών*
- ✓ *Συμβάσεις άνω και κάτω των ορίων*
- ✓ *Ανάθεση και εκτέλεση*
- ✓ *Συμβάσεις κλασσικού τομέα και εξαιρούμενων τομέων*
- ✓ *Ουσιαστικές και δικονομικές διατάξεις*

Στόχοι Νόμου 4412/2016

B. ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΥΕΛΙΞΙΑ ΚΑΝΟΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- ✓ *Περισσότερα είδη διαδικασιών ανάθεσης*
- ✓ *Μείωση προθεσμιών για υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής*
- ✓ *Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα (άρθρο 20)*
- ✓ *Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά (άρθρα 46-47)*
- ✓ *Αξιολόγηση κριτηρίων επιλογής, βάσει δηλώσεων (ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ) (άρθρο 79)*
- ✓ *Απλοποιημένο καθεστώς για κοινωνικές υπηρεσίες (άρθρα 107-110) – “light regime”*
- ✓ *Περισσότερα και ποιοτικότερα κριτήρια ανάθεσης (άρθρο 86)*

Στόχοι Νόμου 4412/2016

Γ. ΧΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

- ✓ Διαδικασίες με χρήση ηλεκτρονικών μέσων, για την ενίσχυση της διαφάνειας και την εξοικονόμηση πόρων
- ✓ Υποχρεωτική η διαβίβαση των γνωστοποιήσεων σε ηλεκτρονική μορφή
- ✓ Υποχρεωτική ηλεκτρονική διάθεση εγγράφων της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης
- ✓ Γενίκευση της χρήσης της ηλεκτρονικής επικοινωνίας
- ✓ Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί
- ✓ Ηλεκτρονικοί Κατάλογοι
- ✓ Δυναμικό Σύστημα Αγορών (απλούστευση)

Επιμέρους Στόχοι Ν. 4412/2016 (που υλοποιούνται μέσω των διατάξεων των Οδηγιών που ενσωματώνονται)

- **Αύξηση του ανταγωνισμού**
- **Διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ**
- **Ενίσχυση καινοτομίας**
- ✓ **Ένταξη κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων**
- ✓ **Κίνητρα για ένταξη στην αγορά εργασίας**
- ✓ **Περισσότερο ποιοτικές δημόσιες συμβάσεις**
(μέσω διεύρυνσης των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης)

Καινοτομίες

➤ **ESPD / ΕΕΕΣ** → για συμβάσεις **άνω των ορίων**

(Προκαταρκτική απόδειξη μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής των συμμετεχόντων ο.φ. - Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/7

➤ **ΤΕΥΔ** → για συμβάσεις **κάτω των ορίων**

(Διαθέσιμο σε .doc αρχείο στην ιστοσελίδα www.eaadhsy.gr ή www.hsppa.gr)

Προσκόμιση και έλεγχος των αποδεικτικών μέσων/εγγράφων **μόνον** πριν την ανάθεση της σύμβασης στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου → σε κάθε περίπτωση, αρ. 79 παρ. 5

Καινοτομίες

- **Δυνατότητα απευθείας πρόσβασης** των αναθετουσών αρχών **στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων** της Εσωτερικής Αγοράς για την αναζήτηση πιστοποιητικών και αποδεικτικών μέσων των ο.φ. που συμμετέχουν στις διαδικασίες ανάθεσης (άρθρο 79 παρ. 6)
- **Ταχεία πρόσβαση** των αναθετουσών αρχών σε αξιόπιστα και επικαιροποιημένα στοιχεία του e-Certis (άρθρο 81) (αναβολή υποχρέωσης μέχρι 18/4/2018 → **σήμερα υποχρεωτική!**) : **Αρμόδιος εθνικός φορέας για την Ελλάδα → ΕΑΑΔΗΣΥ**

Καινοτομίες

- **Διεύρυνση των κριτηρίων ανάθεσης**
(όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η βέλτιστη σχέση ποιότητας- τιμής)
- **(άρθρο 86) + Κοστολόγηση κύκλου ζωής (άρθρο 87)**

- ❖ **Κοινωνικά κριτήρια**

(π.χ. η προσβασιμότητα ΑΜΕΑ, η κοινωνική ένταξη ατόμων ευπαθών ομάδων, η καταπολέμηση των διακρίσεων, η ισότητα των φύλων κλπ)

- ❖ **Περιβαλλοντικά κριτήρια**

- ❖ **Χαρακτηριστικά καινοτομίας**

- ❖ **Οργάνωση, προσόντα και εμπειρία του προσωπικού που θα εκτελέσει τη σύμβαση (=Ομάδα Έργου)**

Καινοτομίες

❖ Ενίσχυση της πρόσβασης των ΜΜΕ

Ορισμός ΜΜΕ (υπ' αριθμ. 2003/361/ΕΚ Ανακοίνωση της Επιτροπής):

Κατηγορία πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) → επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους, έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ

Μικρή επιχείρηση → απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους με ετήσιο κύκλο εργασιών ή σύνολο του ετήσιου ισολογισμού που δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ

Πολύ μικρή επιχείρηση → απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ

Καινοτομίες

ΜΕΤΡΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΜΜΕ :

- ▣ **Κανόνας:** η υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα (άρθρο 59), ώστε να διευκολύνεται η πρόσβαση των ΜΜΕ, με προσδιορισμό του μεγέθους και του αντικειμένου τους
- ▣ Σε περίπτωση μη υποδιαίρεσης → οι α.α. οφείλουν να αιτιολογούν την απόφασή τους
- ▣ Δυνατότητα περιορισμού του αριθμού των τμημάτων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα

Καινοτομίες

ΜΕΤΡΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΜΜΕ :

- ❑ Χρηματική εγγύηση συμμετοχής **μόνο** για το τμήμα της σύμβασης για το οποίο υποβάλλεται η προσφορά (αρ. 72 παρ. 1)
- ❑ Ως κριτήριο επιλογής, ο **ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών** για συμμετοχή στις διαδικασίες ανάθεσης περιορίζεται, **κατ' ανώτατο όριο**, στο διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις (άρθρο 75 παρ. 3)
- ❑ **Δυνατότητα άμεσης πληρωμής υπεργολάβων από α.α.**

Καινοτομίες

- ▣ **Κεντρικές δραστηριότητες αγορών και Κεντρικές Αρχές Αγορών** (άρθρα 40- 41)
- ▣ **Περιστασιακές από κοινού διαδικασίες** σύναψης συμβάσεων (άρθρο 42)
- ▣ **Διασυνοριακές συνεργασίες** αναθετουσών αρχών (άρθρο 43)
- ▣ Οι εν λόγω διατάξεις παρέχουν **σημαντική διευκόλυνση** στις α.α. **να ομαδοποιούν** τις αγορές τους → Επιτυγχάνεται: **είτε** με χρησιμοποίηση κοινών διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων **είτε** με πραγματοποίηση των αγορών τους μέσω Κεντρικής Αρχής Αγορών σε εθνικό ή διασυνοριακό επίπεδο **εντός της ΕΕ**

Καινοτομίες

Νέες Διαδικασίες Σύναψης Σύμβασης

➤ **Σύμπραξη καινοτομίας**

στοχεύει στην απόκτηση καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου που δεν διατίθεται στην αγορά (άρθρο 31)

➤ **Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση αντικαθιστά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, με ορισμένα νέα στοιχεία (ενδεικτικά, δυνατότητα υποβολής βελτιωμένων προσφορών, νέες περιπτώσεις διαπραγμάτευσης, π.χ. εάν η σύμβαση περιλαμβάνει σχεδιασμό ή καινοτόμες λύσεις, κλπ) (άρθρα 26 και 29)**

→ Για πρώτη φορά δίνεται ορισμός για τις **"απαράδεκτες"** και **"μη κανονικές προσφορές"** (άρθρο 26 παρ. 3 & 4 ---> ενσωμάτωση νομολογίας του ΔΕΕ)

Καινοτομίες

Περιβαλλοντικά Κριτήρια/Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις

Οριζόντια Ρήτρα (Άρθρο 18 παρ. 2): Τήρηση των υποχρεώσεων που επιβάλλει η **περιβαλλοντική** νομοθεσία, κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων

- ✓ Επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης και αποτελεί ειδικό όρο της σύμβασης
- ✓ Αθέτηση της υποχρέωσης αυτής από την πλευρά του αναδόχου
→ σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα
- ✓ **Χρήση περιβαλλοντικών κριτηρίων** για την ανάθεση της σύμβασης (άρθρο 86 παρ. 2 περ. α)
- ✓ Οι α.α. μπορούν να απαιτούν την **ύπαρξη σήματος** για την απόδειξη συμμόρφωσης ενός αγαθού, υπηρεσίας ή έργου, **με ειδικά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά** (άρθρο 55)

Καινοτομίες

Κοινωνικές Παράμετροι

Οριζόντια Ρήτρα (Άρθρο 18 παρ. 2):

Τήρηση των υποχρεώσεων που επιβάλλει η κοινωνικο-ασφαλιστική και εργατική νομοθεσία, κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων

- Επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης και αποτελεί ειδικό όρο της σύμβασης
- Αθέτηση της υποχρέωσης αυτής από την πλευρά του αναδόχου ----> **σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα**

Καινοτομίες

- Χρήση κοινωνικών κριτηρίων για την ανάθεση της σύμβασης (άρθρο 86 παρ. 2 περ. α και παρ. 3 ----> εξειδίκευση κοινωνικών κριτηρίων)
- Οι α.α. μπορούν να απαιτούν την ύπαρξη σήματος για την απόδειξη συμμόρφωσης ενός αγαθού, υπηρεσίας, ή έργου με ειδικά κοινωνικά χαρακτηριστικά (άρθρο 55)
- Οι α.α. υποχρεούνται, κατά τον έλεγχο ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, να εξετάζουν ιδίως τη συμμόρφωση του προσφέροντος με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την κοινωνική & εργατική νομοθεσία (άρθρο 88 παρ. 2)

Διάρθρωση ν. 4412/2016

- **BIBΛΙΟ I (3-221):** Ενσωμάτωση Οδηγίας 2014/24/ΕΕ— κλασσικός τομέας)
- **BIBΛΙΟ II (222-338):** Ενσωμάτωση Οδηγίας 2014/25/ΕΕ (Εξαιρούμενοι τομείς → και παραπομπή στις ως άνω ρυθμίσεις του Βιβλίου I)
- **BIBΛΙΟ III (339-344): Διακυβέρνηση** (κοινές διατάξεις για τις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)
- **BIBΛΙΟ IV (345-374): Έννομη προστασία**
- **BIBΛΙΟ V (375-379): Τελικές διατάξεις** (τροποποιούμενες/ μεταβατικές/καταργούμενες/έναρξη ισχύος)

Διάρθρωση ν. 4412/2016

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Α': Παραρτήματα I - XIV
Βιβλίου I (Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Β': Παραρτήματα I - XX
Βιβλίου II (Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Γ': Κωδικοί CPV μελετών &
συναφών υπηρεσιών

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Δ': Πίνακας Αντιστοιχίας
άρθρων νόμου και Οδηγιών

Καταργούμενες διατάξεις (Άρθρο 377 παρ. 1)

➤ **π.δ. 118/2007** (περ. 59)

(μεταβατική για δημοσίευση προκηρύξεων σε τοπικό τύπο μέχρι 31/12/2021)

➤ **π.δ. 59/2007 & 60/2007** (περ. 60, 61)

➤ **π.δ. 4/2002 (τεχνική βοήθεια)** (περ. 62)

➤ **π.δ. 28/1980** (περ. 68)

(μεταβατική για δημοσίευση περίληψης συνοπτικών διαγωνισμών σε τοπική εφημερίδα μέχρι 31/12/2021)

➤ **ΕΚΠΟΤΑ** (περ. 82) [μεταβατική για δημοσίευση προκηρύξεων σε εθνικό και τοπικό τύπο]

Καταργούμενες διατάξεις (αρ. 377 παρ. 1)

- **v. 3669/2008 (ΚΔΕ)**, πλην των άρθρων 80-110 (Μητρώα), αρ 20 παρ. 4 και 5 (ανεκτέλεστο / επίσημος κατάλογος – μεταβατικές διατάξεις για υποχρεώσεις δημοσίευσης (αρθ. 379 παρ. 10 και 12)
- **v. 3316/2005 (μελέτες)**, πλην των άρθρων 2Α, 11 παρ. 2 και 39-40 (Μητρώα) – μεταβατικές διατάξεις για υποχρεώσεις δημοσίευσης (αρθ. 379 παρ. 10 και 12)
- **v. 4270/2014** (Δημόσιο Λογιστικό) άρθρο 132 παρ. 1 έως 5, άρθρα 133-134 (περ. 7)
- **v. 3886/2010** Έννομη Προστασία (περ. 27)

Καταργούμενες διατάξεις (αρ. 377 παρ. 1)

- **v. 3548/2007** (περιφερειακός τύπος)-
κατάργηση από 1/1/2022)
- **v. 3469/2006** (τεύχος ΔΔΣ της ΕτΚ) (περ. 37)
- **v. 2286/1995** (εξαίρεση → συμβάσεις που έχουν
ενταχθεί στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών (ΕΠΠ) έτους
2014 και προηγούμενων ετών, καθώς και συμβάσεις
προμηθειών που έχουν χαρακτηριστεί ΣΟΤΑ) (περ. 53)

Καταργούμενες διατάξεις (αρ. 377 παρ. 2-4)

- Κατάργηση επιμέρους Κανονισμών ανάθεσης και εκτέλεσης
- Καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που επιβάλλει υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης ή περίληψης διακήρυξης σε ημερήσιες εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας (= εθνικός τύπος) από 1/1/2018
- Καταργείται κάθε γενική ή διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του ν. 4412/2016 ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλον τρόπο

Αιτιολογική έκθεση Ν. 4412/2016

- **Κανονιστικές πράξεις που θεσπίστηκαν, δυνάμει εξουσιοδοτικών διατάξεων νόμων που καταργούνται ρητά με το άρθρο 377, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν καταργούνται ρητά** (αιτιολογική Έκθεση Ν. 4412/2016, σελ. 75)

• Κάθε αναφορά διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σε διατάξεις ν. 2286/1995, π.δ. 60/2007, π.δ. 118/2007, ΕΚΠΟΤΑ, ισχύει ως αναφορά στις διατάξεις του ν. 4412/2016

Προηγούμενες σημαντικές τροποποιήσεις ν. 4412/2016

- ❑ Άρθρο **43** ν. 4605/ 1-4-2019 (Α' 52)
- ❑ Άρθρο 33 ν. 4608/25-4-2019 (Α' 66)
- ❑ Άρθρο 56 ν. 4609/3-5-2019 (Α' 67)
- ❑ Άρθρα 50, 140 και **235** ν. 4635/30-10-2019 (Α' 167)
- ❑ Άρθρο **267** ν. 4738/2020 (Α' 207)
- ❑ Άρθρο **185** ν. 4764/ 2020 (Α' 256)

Ενημερωτικά έγγραφα ΕΑΑΔΗΣΥ :

- α.π. 1859/3-4-2019 (ΑΔΑ: 9ΞΠΗΟΞΤΒ-Κ43)
- α.π. 2508/8-5-2019 (ΑΔΑ: Ψ3ΓΡΟΞΤΒ-5Λ9)
- α.π. 5807/6-11-2019 (ΑΔΑ: 6Ν15ΟΞΤΒ-ΤΤΤ)
- α.π. 6195/3-11-2020 (ΑΔΑ: ΨΟΟ8ΟΞΤΒ-Θ40)

Προηγούμενες σημαντικές τροποποιήσεις ν. 4412/2016

Πεδίο εφαρμογής

❑ ΚΑΝΟΝΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΦΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4412/2016

Οι διατάξεις ως ισχύουν μετά τις ανωτέρω τροποποιήσεις, **εφαρμόζονται** στις «νέες» διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, **η έναρξη των οποίων**, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 120 για το Βιβλίο Ι και 290 και 330 για το Βιβλίο ΙΙ του ν. 4412/2016, λαμβάνει χώρα **κατόπιν της δημοσίευσής τους**

❑ **ΕΞΑΙΡΕΣΗ:** Αναδρομική εφαρμογή διατάξεων, προκειμένου να καταλαμβάνουν εκκρεμείς διαδικασίες ανάθεσης ή εκτελούμενες συμβάσεις, **μόνο εφόσον περιλαμβάνεται ρητή διάταξη αναδρομικής εφαρμογής τους**

ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ
για τον εκσυγχρονισμό, την απλοποίηση
και την αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου
των δημοσίων συμβάσεων

N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36 Α'/09.03.2021)

N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36 Α' /09.03.2021)

**ΜΕΡΟΣ Α': ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ (άρθρα 1 έως 142)**

- Κεφ. Α' → Ορισμοί
- Κεφ. Β' → Διαδικασία Ανάθεσης
- Κεφ. Γ' → Διαδικασία Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων κάτω των ορίων του αρ. 5 ν. 4412/2016
- Κεφ. Δ' → Διαδικασία Εκτέλεσης Έργων, Μελετών, Τεχνικών & Λοιπών Συναφών Επιστημονικών Υπηρεσιών
- Κεφ. Ε' → Διαδικασία Εκτέλεσης Προμηθειών & Γενικών Υπηρεσιών

N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36 Α' /09.03.2021)

ΜΕΡΟΣ Α': ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

- Κεφ. ΣΤ' → Όργανα διενέργειας διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων
- Κεφ. Ζ' → Τροποποίηση διατάξεων Βιβλίου II ν. 4412/2016 (εξαιρούμενοι τομείς)
- Κεφ. Η' → Διακυβέρνηση
- Κεφ. Θ' → Έννομη Προστασία
- Κεφ. Ι' → Τελικές Διατάξεις

N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36 Α' /09.03.2021)

Κεφ. Ι' → ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- Άρθρο 139: Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Α'
- Άρθρο 140: Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Α'
- Άρθρο 141: Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Α'
(από 01.06.2021 & από 01.09.2021)
- **!!!** Άρθρο 142: Έναρξη ισχύος Μέρους Α'
(από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ = 09.03.2021,
από 01.06.2021 & από 01.09.2021)

**Πρβλ. “ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΧΡΟΝΟ ΕΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΡΘΡΩΝ
ΤΟΥ Ν. 4782/2021”** σε μορφή pdf και σε excel με δυνατότητα αναζήτησης φίλτρων
στη στήλη “Έναρξη ισχύος” στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ www.eaadhsy.gr

N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36 Α' /09.03.2021)

Άρθρο 142: Έναρξη ισχύος Μέρους Α'

❖ Παρ. 2: Ισχύουν από τη δημοσίευση νόμου στο ΦΕΚ = 09.03.2021

- Άρθρο 3 – τροποπ. αρ. 34 «Ηλεκτρον. πλειστηριασμοί»
- Άρθρο 6 – τροποπ. αρ. 38 παρ. 1 & 5 «ΚΗΜΔΗΣ» → άνω των 2.500 ευρώ, έχοντας υπόψη το αρ. 6 για εκτιμωμ. αξία σύμβασης
- Άρθρο 7 – τροποπ. αρ. 41 – «ΕΚΑΑ & προγραμματισμός δημοσίων συμβάσεων»
- Άρθρο 8 – τροποπ. αρ. 43 – «Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με α.α. από διαφορετικά κράτη μέλη»
- Άρθρο 9 – τροποπ. αρ. 44 – «Τεχνική Επάρκεια των α.α. στις δημόσιες συμβάσεις έργων & μελετών»

N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36 Α' /09.03.2021)

Άρθρο 142: Έναρξη ισχύος Μέρους Α'

❖ Παρ. 2: Ισχύουν από δημοσίευση νόμου στο ΦΕΚ = 09.03.2021

- Άρθρο 11 – τροποπ. αρ. 46 «Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς»
- Άρθρο 12 – τροποπ. αρ. 47 «Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς»
- Άρθρο 13 – τροποπ. αρ. 48 «Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων»
- Άρθρο 42 – τροποπ. αρ. 102 «Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφορικών & δικαιολογητικών»
- Άρθρο 49 – προσθήκη αρ. 117Α «Δημ. Συμβάσεις ήσσονος αξίας»
- εκτιμώμενη αξία μέχρι και 2.500 ευρώ (πρβλ. αρ. 2 παρ.1 περ. 30α)

N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36 Α' /09.03.2021)

Άρθρο 142: Έναρξη ισχύος Μέρους Α'

❖ **Παρ. 2: Ισχύουν από δημοσίευση νόμου στο ΦΕΚ = 09.03.2021**

- Άρθρα 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99 & 101 – τροποπ. άρθρα ως προς διαδικασία εκτέλεσης έργων, μελετών, τεχνικών & λοιπών συναφών επιστημον. υπηρεσιών
- Άρθρο 108 – τροποπ. αρ. 221 «Όργανα διενέργειας διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (εκτός από την παρ. 11 περ. α' που ισχύει από 01/09/2021, ως προς την Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων κατά τη διαδικασία ανάθεσης)
- Άρθρο 121 – τροποπ. αρ. 310 «Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφοριών & δικαιολογητικών» - **Βιβλίο II**
- Άρθρο 127 – προσθήκη αρ. 327Α «Συμβάσεις ήσσονος αξίας» - **Βιβλίο II** - εκτιμώμενη αξία μέχρι και 2.500 ευρώ (πρβλ. αρ. 2 παρ. 1 περ. 30α)

N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36 Α' /09.03.2021)

Άρθρο 142: Έναρξη ισχύος Μέρους Α'

❖ Παρ. 1: Ισχύουν από 01.09.2021

Ρητή αναφορά διατάξεων του ν. 4412/2016, που ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων, ζητήματα έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων

❖ Παρ. 3: Ισχύουν από 01.06.2021

Τα υπόλοιπα άρθρα του Μέρους Α' (εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του)

Πρβλ. “ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΧΡΟΝΟ ΕΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΡΘΡΩΝ ΤΟΥ Ν. 4782/2021” σε μορφή pdf και σε excel με δυνατότητα αναζήτησης φίλτρων στη στήλη “Έναρξη ισχύος” στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ www.eaadhsy.gr

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Αντικείμενο – Πεδίο εφαρμογής (Άρθρο 1)

Οι διατάξεις του Ν.4412/16 αποτελούν προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις:

- ❑ της Οδηγίας **2014/24/ΕΕ**,
- ❑ της Οδηγίας **2014/25/ΕΕ** και
- ❑ **των δικονομικών Οδηγιών** 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΚ,

όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ και τα άρθρα 46 και 47 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ

Αντικείμενο – Πεδίο εφαρμογής (Άρθρο 1)

Γενική-Οριζόντια ρύθμιση/ Κανόνας:

Οι διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7 του άρθρου 1, σε όλες τις συμβάσεις που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Βιβλίων Ι και ΙΙ, ανεξάρτητα από το είδος (συμβάσεις έργων, προμηθειών, υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών) και την εκτιμώμενη αξία αυτών, (άνω ή κάτω των ορίων των άρθρων 5 & 235), εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του νόμου

Αντικείμενο – Πεδίο εφαρμογής (Άρθρο 1)

Ειδικότερες ρυθμίσεις (επιφύλαξη ως προς παρ. 3 έως 7)

- Άρθρα **116-128 & 326-333** (μόνο σε συμβάσεις κάτω των ορίων)
- Άρθρα **134-181** (ειδικές διατάξεις που εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις των άρθρων **129-133 και 335-338** μόνο στην εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων έργων)
- Άρθρα **182-199** (ειδικές διατάξεις που εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις των άρθρων **129-133 και 335-338** μόνο στην εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών)
- Άρθρα **200-220** (ειδικές διατάξεις που εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις των άρθρων **129-133 και 335-338** μόνο στην εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών)
- **Προθεσμίες Δημοσίευσης →**
 - άρθρα **27-29 & 264-266** συμβάσεις άνω των ορίων
 - άρθρα **121 και 331** συμβάσεις κάτω των ορίων

Ορισμοί

(Άρθρο 2 παρ. 1)

Αναγκαίοι εννοιολογικοί προσδιορισμοί, για λόγους σαφήνειας των ρυθμίσεων & διευκόλυνσης του εφαρμοστή του νόμου → ορισμοί Οδηγιών 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ και αμιγώς εθνικοί ορισμοί, τόσο γενικής ισχύος, όσο και εφαρμοζόμενους σε επιμέρους διατάξεις

- **Αναθέτουσα Αρχή** (περ. 1) → Κράτος, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου και ενώσεις αυτών

- **Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου** (περ. 4) → **ΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ:**

α) συστάθηκε για την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, μη εμπορικού & μη βιομηχανικού χαρακτήρα, και

β) νομική προσωπικότητα και

γ) άσκηση αποφασιστικού ελέγχου από το «κράτος» = στενή εξάρτηση, είτε χρηματοδότηση κατά το μεγαλύτερο μέρος από Κράτος/Ο.Τ.Α/άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, είτε έλεγχος διαχείρισης από τους οργανισμούς αυτούς είτε περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού συμβουλίου διορίζεται από τους οργανισμούς αυτούς

➤ **Πρβλ Τ.Ο. 4/2019 ΕΑΑΔΗΣΥ → «Υπαγωγή στην έννοια του Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου» (ΑΔΑ : 6ΕΖ7ΟΞΤΒ-ΔΛΠ)**

▪ **ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΕ :** “Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές (ΚΚΑ)” (περ. 2) → Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α’

▪ “Μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές” (περ. 3) → όσες δεν είναι ΚΚΑ

Ορισμοί

(Άρθρο 2 παρ. 1)

Δημόσιες συμβάσεις (περ. 5) → οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσοτέρων **ο.φ.** και μίας ή περισσοτέρων **α.α.** και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών και την παροχή υπηρεσιών

Δημόσιες συμβάσεις έργων (περ. 6) → οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο, ένα από τα κάτωθι:

- α) την **εκτέλεση** ή συγχρόνως τη **μελέτη** και την **εκτέλεση εργασιών** που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο **Παράρτημα II** του Προσαρτήματος Α'
- β) την **εκτέλεση** ή συγχρόνως τη **μελέτη** και την **εκτέλεση έργου** (περ. 7),
- γ) την **υλοποίηση**, με οποιαδήποτε μέσα, **έργου** ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή που ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή στη μελέτη του έργου (= ενσωμάτωση Οδηγίας)

Ορισμοί

(Άρθρο 2 παρ. 1)

Έργο (περ. 7) → νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών **μηχανικού*** το οποίο επαρκεί αυτό καθαυτό για την εκπλήρωση μίας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας (= ενσωμάτωση Οδηγίας)

Η εκτέλεση των εργασιών του προηγούμενου εδαφίου **απαιτεί ιδίως την εφαρμογή μελέτης** κατά την έννοια του παρόντος, με τη χρήση τεχνικών γνώσεων και μεθόδων και αφορά νέες κατασκευές, επεκτάσεις, ανακαινίσεις, **επισκευές - συντηρήσεις κατά τη λειτουργία**,, ιδίως στις κατηγορίες οδοποιίας, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών **ανελκυστήρων, ηλεκτρονικού εξοπλισμού**, ή όπως οι κατηγορίες αυτές διαμορφώνονται από τις κείμενες διατάξεις και των υποδομών εκ του συνδυασμού των ανωτέρω κατηγοριών (= εθνική διάταξη)

Εγκύκλιος 23/2017 Υπ. Υποδομών για ανελκυστήρες (ΑΔΑ: Ω9Ξ0465ΧΘΞ-ΙΔ7)

*[απαλείφεται ο προηγούμενος όρος “εργασιών πολιτικού μηχανικού”]

Ορισμοί (Άρθρο 2 παρ. 1)

Συνοψίζοντας: «Έργο» – λαμβάνουμε υπόψη:

- Αναλυτική τεχνική περιγραφή
- CPV (45...)
- προϋποθέτει εφαρμογή μελέτης (πρβλ. και Εγκύκλιο 23/2017 Υπ. Υποδομών)
- Τεχνική υπηρεσία
- ΚΗΣΚ (απευθείας αναθέσεις – άρθρο 118)

Ορισμοί

(Άρθρο 2 παρ. 1)

➤ **Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών (περ. 8)** → έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, **προϊόντων**

!!! Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης (πχ. προμήθεια κλιματιστικών)

➤ **Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών (περ. 9)** → έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, **πλην των** αναφερομένων στην περίπτωση 6 (= δημόσιες συμβάσεις έργων) (= ενσωμάτωση Οδηγίας)

Ορισμοί

(Άρθρο 2 παρ. 1)

Δημόσιες συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (περ. 9 υποπερ. α') → νοούνται αυτές με **αντικείμενο** :

→ εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια των στοιχείων α' και β', αντίστοιχα, της περίπτωσης 6* της παραγράφου 3 του άρθρου 2, σύμφωνα με το **Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Γ'**,

[όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής]

Ορισμοί (Άρθρο 2)

- Πρόσθετοι ορισμοί για δημόσιες συμβάσεις έργων : άρθρο 2 παρ. 2
- Πρόσθετοι ορισμοί για δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών : άρθρο 2 παρ. 3

*6(α) «Μελέτη» είναι το αποτέλεσμα συστηματικής και αναλυτικής επιστημονικής και τεχνικής εργασίας και έρευνας σε συγκεκριμένο απλό ή σύνθετο γνωστικό αντικείμενο, που αποβλέπει ιδίως στην παραγωγή έργου ή στην επέμβαση σε έργο ή αφορά στο σχεδιασμό και την απεικόνιση έργου ή παραγωγικής διαδικασίας ή σε μεθόδους ανάπτυξης και σχεδιασμού του ευρύτερου χώρου....

(Διάκριση Μελέτης από Γενικές Υπηρεσίες – Παράδειγμα – ποιος καλείται να υποβάλει προσφορά!!!)

(β) «Τεχνικές Υπηρεσίες» και «λοιπές συναφείς επιστημονικές υπηρεσίες» είναι οι υπηρεσίες που συνίστανται στην παροχή γνώσεων και ικανοτήτων με τη διάθεση κυρίως συγκεκριμένου **επιστημονικού προσωπικού** και άλλων μέσων **επί ορισμένου χρόνου**, που προσδιορίζεται είτε ημερολογιακά είτε σε συνάρτηση με ορισμένο γεγονός της παραγωγικής διαδικασίας. Οι **τεχνικές υπηρεσίες** μπορούν να έχουν ως **αντικείμενο**, ιδίως: α) τη **σύνταξη των τευχών δημοσίου διαγωνισμού ανάθεσης μελέτης ή υπηρεσίας**, β) τον **έλεγχο και την επίβλεψη έργου ή μελέτης** και γ) την **υποστήριξη της αναθέτουσας αρχής στη διεξαγωγή ανάθεσης σύμβασης μελέτης, έργου ή υπηρεσίας, στην επίβλεψη ή έλεγχο μελέτης και στη διοίκηση ή επίβλεψη ή έλεγχο έργου**

Ορισμοί

(Άρθρο 2 παρ. 1)

Δημόσιες συμβάσεις γενικών υπηρεσιών (περ. 9 ΥΠΟΠΕΡ. β') → έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην υποπερίπτωση α' της παρούσας περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων των συμβουλευτικών υπηρεσιών, που ως τέτοιες νοούνται εκείνες που, έχουν ως αντικείμενο το σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησης τους με τη μεταφορά της απαραίτητης σχετικής τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, οι κοινωνικές μελέτες, οι μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας, οι περιβαλλοντικές μελέτες, καθώς και οι μελέτες συστημάτων πληροφορικής, εκτός εάν σχετίζονται με έργο κατά την έννοια της περίπτωσης 7 ή με εκπόνηση μελετών και παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια της υποπερίπτωσης α' της παρούσας περίπτωσης

Ορισμοί

(Άρθρο 2 παρ. 1)

- ως **«έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης»** ή **«έγγραφο της σύμβασης»** (περ. 14) → νοείται κάθε έγγραφο το οποίο παρέχει ή στο οποίο παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή, με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης της προκήρυξης σύμβασης των άρθρων 63 και 293, της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62,, των τεχνικών προδιαγραφών, του περιγραφικού εγγράφου, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των υποδειγμάτων για την προσκόμιση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών σχετικά με τις γενικές και ειδικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων. Επίσης, στην έννοια αυτή περιλαμβάνονται και η διακήρυξη ή η πρόσκληση σε διαπραγμάτευση στις οποίες αναφέρονται όλοι οι ειδικοί και γενικοί όροι σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), οι συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει η αναθέτουσα αρχή δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 67 και της παρ. 2 του άρθρου 297, το σχέδιο της σύμβασης μετά των παραρτημάτων αυτής και η τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Ερωτήσεις??

Μαριλένα Σιδέρη, ΕΕΠ Νομικός
Προϊσταμένη Διεύθυνσης Ελέγχου
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
(ΕΑΑΔΗΣΥ)

email: m.sideri@eaadhsy.gr
marilenasideri@gmail.com

τηλ.: 2132124739

***Ευχαριστούμε για
την προσοχή σας!***

***Σύνταξη: Μαίρη Παναγοηλιοπούλου – Μαριλένα Σιδέρη
ΕΕΠ Νομικοί***

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΑΔΗΣΥ)